

Politikai és gazdasági feladataink sikeres megvalósítását segítik elő kultúrcsoportjaink színvonalas előadásai

Szeged színjátszó csoportjai is nagy igyekezettel készülnek a megyei kultúrcsoportok, amelyet rövidesen Hódmezővásárhelyen rendeznek meg. A szemlének és a versenyeknek célja a színjátszó csoportok fejlődését, amit a tavalyi országos kultúrverseny óta elérték. Ez volt a célja a Szegedi megválasztott szemlének is, amelynek tapasztalatai igen hasznosak kultúrcsoportjaink számára.

A közelmúltban megtartott szegedi kultúrseminárium az Újszegedi Kenderszöveggyár, a Jutafonógyár, az Egyetem és a Közkórház dolgozóinak színjátszó csoportja szerepelt igen nagy érdeklődéssel. Ezeknek a csoportoknak szerepe az a bizonyított, hogy művészi színvonalon sokat fejlődött egy esztendő alatt. Az egyetemi dolgozók által előadott „Békéllal gallyal” című egyfelvonásos például igen gördülékeny és tanulságos volt. Szabó Szilveszter idegklinikai dolgozó. Balázs szerepében helyesen mutatta be a munkafegyelmet lazító romboló szerepét. A Jutafonógyár színjátszó csoportja Sívári Mária „Hafad a székér” című darabjával bizonyította jó munkáját. A Rózi szerepében Jászó Anna Rozália kitűnő játékaival, de hibája volt, hogy szövegétől eltérően, idegen részeket szúrt szerepébe, ami megzavarta az előadást. A Közkórház dolgozói által előadott „Magas vendég” című jelenet az együttes jó kollektív munkáját tükrözte. Munkájuk színvonalának további emeléséhez hozzájárulna, ha a körház vezetése még több segítséget nyújtana számukra. Az Újszegedi Kenderszöveggyár Kővári György „Rajta Rudi” című kisoperájának előadásával hangulatot teremtett a színpadon, de a csoport ösztönzésére észrevehető volt, hogy nem jól összehangolt szereplőkkel játszanak. Ennek ellenére Kővári Ilona színjátszó felelős jó rendezői munkát végzett és a csoport munkájában a tavalyi verseny óta komoly fejlődés tapasztalható.

Jobb szövegutadást, újabb darabokat!

Általános hibaként mutatkozott mindegyik csoportnál, hogy kevés szereplő tud a kifogástalanul szövegét és a miatt a darabok mondanivalója sokszor elcsúszott. A gyenge szövegutadás következtében a szereplők túlságosan a sugóra támaszkodnak és ez akadályozza a helyes játékot. A jelenetek ezért nem gördülékenyek, a forduló pontok pedig ezért nem domborodnak ki.

Hibát az is csoportjainknál, hogy nem tanulnak meg színdarabokat, hanem a régiakat frissítik fel új

szereplőkkel. Egyik csoport sem választott például újemi problémával foglalkozó darabot.

Az önálló rendező, politikai felelős és színjátszó felelősök hiánya is zavaróan hat a csoportoknál. A szegedi szemlének például a résztvevő csoportok közül a Kenderszöveggyár kivételével mindegyik kollektíven rendezte darabját. Ez azért is hiba, mert a szereplők saját játékukat nem tudják olyan szempontok szerint bírálni, ahogyan a rendező látja.

Szorosabb kapcsolat szükséges a színházzal!

A csoportok munkájában jelentkező hibáknak külső okai is vannak. Ennél a kérdésnél fel kell vetni a Szegedi Nemzeti Színház kérdését. A színház dolgozói valóban áldozatos munkát végeznek kultúrforradalmunk érdekében és az állandó tájszínház előadásokkal a legtávolabbi falvakba is elviszik szocialista kultúrákat. Többször bekapcsolódnak műsor-számaikkal az üzemek, tömegszer-

vezetek rendezvényeibe is. Nem történnek azonban eléggé színjátszó csoportjaikkal. Csak a díjazásért vállalt patronálást látják el, de egyébként nincs meg a kapcsolat az üzemek dolgozóival, a kultúrcsoportok tagjaival, akik pedig várják időnként a szakmai segítséget. Az így kialakuló kapcsolat pedig mindkét részről egész hasznos lenne. Meg kell említeni, hogy részben az üzemek kultúrfelelősei is hibásak, mert nem egy esetben előfordult, hogy a színház valamelyik művésze hibába áldozta fel beosztott idejét, az üzem csoport ugyanis nem jött össze és így a patronáló munkája kárba veszett.

Mindezeknek a hibáknak kijavítása felhívulul elősegíti Szeged kultúrforradalmunk további győzelmét és csoportjaink még tovább fejlődhetnek, hogy művészi szempontból színvonalas előadásokkal, mindenkor elősegítsék politikai és gazdasági feladataink sikeres megvalósítását.

Rátókn János
Csongrád megye színjátszó felelőse

Kezdje meg pontosan előadásait a Természettudományi Társulat

A Magyar Természettudományi Társulat előadásorozatát hirdeti az előadásra. Üzemünk dolgozói is örömmel vették ezeket az oktatási, felvilágosító előadásokat. Létszámunkhoz mérten elég szép számban vettek a bérleteket.

Az első előadás február 10-én mindannyian elmentünk és azt tapasztaltuk, hogy a fél tízre hirdetett előadás 10 óra után kezdtek meg. Gondoltuk, hogy kezdeti ne hétszázékről van szó és ez csak az első előadás alkalmával van így. Március 16-án voltunk a harmadik előadáson és ugyanúgy, mint az első előadáson, 30-35 perccel később kezdődött meg, annak ellenére, hogy az előadók minden előadáson pontosan megjelennek.

A Természettudományi Társulatnak ez a mindent elismerő kezdeményezése a késői kezdésekkel azt eredményezi, hogy az előadáson

szép számmal megjelenő hallgatóság lassan-lassan lemorzsolódik, vagy 10 óra után jön, számítva arra, hogy úgyszemint kezdik meg az előadást pontosan.

Ezúton szeretném felhívni az előadásorozat rendezőségét, hogy ha fenn akarják tartani a hallgatóságot az érdeklődést, akkor kezdjék meg az előadásokat a hirdetett időpontban, mert megfigyelésünk szerint annak semmi akadálya nincs.

Az előadásokkal kapcsolatban megállapíthatjuk, hogy az előadók igyekeznek ezeket az általunk ismeretlen és nagyobb tudást igénylő témákat úgy előadni, hogy azok mindenki számára érthetőek legyenek. A kiválasztott vetített képek nagyban hozzájárulnak az előadások megértéséhez, ami az előadók nagy érdeme.

Schwacz István
a Szegedi Szepreggyár dolgozója

A görög monarchofasisták új pert indítanak Manolisz Glezozs ellen

Prága. A Telepress hírtgyűnköség a Görög Távirati Irodára hivatkozva jelenti: A görög monarchofasisták március 28-án új pert indítottak Manolisz Glezozs, a Nemzeti Ellenállási Mozgalom hőse ellen.

Spanyol hazafiak Franco bírósága előtt

Madrid. Mint a Reuter jelenti, Franco La-Corunában, Észak-Spanyolországban 43 hazafit bíróság elé állított azzal a váddal, hogy „kommunista propagandát folytatnak a gyárakban”. A vádlottak között öt nő van.

„Kék az ég, mély a lég, az ernyőd kinyílt már sose féli”...

A Szabadságharcos Szövetség ejtőernyősei bemutatták tudásukat

Már másodszor jelent meg Szegeden a szabadságharcosok híre: „Szabadságharcos Szövetség”. Vasárnap délután 11 óra után már csak tömött villamos lehet látni a Dugonics-terület közelében minden megállónál felelőssé a várakozók csoportját. Autók, gyalogosok tömege, kéreklők, motorosok és egyrészt önkéntes ember-tömeg, a repülőter felé.

Teherrautók röpködnek a levegőben, bátor fiatalok — a mai ugrókat. A szél borzolta a lányok haját, a kényarokban el-futal, majd újra felerősödött az induló hangja. A repülőter környékén ember-ember hátán a rengeteg fiatal mindenfelé. A MASZOVLET utasait a gépek sora hoz fordul. Az ugróruhás csoportban rövid veszélyszavak váltják egymást. A föld szél felkerül a létra, előre a „hasznos” a derék, meg a combok őrös heveder, szíj, fényűző ruházat, a koldosok sora sárga-barna behajlva a heveder szíjait. Megérezve átvisszálják a szerelvényt: jól áll-e a hátton.

az első raj megindul

a gép felé.

Varga Oszkár nyolcadik a sorban. Egyelőre csak felé a bukósisakot, meghúzza a hevedereket.

— Parancs! — s a rövid létrán felép a gép tesztébe. Szinte megtapogatta szemével az ezüst szárnyakat, a kéken csillogó moorburkolatot, a a vezérlőkéz bízta üvegablakát. A gép belseje még ismeretlen, — most látja először. A világosszürke zománccal az opázszínű lámpaburkolatok, a börtöleket két sora, kis ablakok, a kis ablakok fölött drótközi hálózati végző. Kint még ellenőrzik a létszámot, s a kis csoport alkalmat felzendül az ének: „Mesélj, mesélj nekünk te röpködő könnyű szellő...”

Felhúzzák a létrát. A nótá ényomja az éntől-nyúló, vonító hangja, sziszzenve indul meg az erők, majd a másik létracsar. A gumitöltő alumíniumpadó megremeg. A fűvek hátra csapják rövid szírukat, egyre erősebben bűt a két motor a megindul hátrafelé a föld. Egyre gyorsul a rohadás, elmaradnak az épületek.

a két légesovar esztőrvénye

hacagva csallja előre a széles szár-

nyakat, kismúl a hintázás s széles lyvak fordul el a vasút tölése irányra, a szél öföfödel fekete darabja, az épületek egyre kisebbek lesznek. A nyitott alján bevág a rohado szél a bátrak kis csoportja kitarja szívé. „Népedert, hogyha kész vagy meghalni, jössz te pajtás vidáman velünk...”

Csöl József elvtárs, a kipróbált ejtőernyős végigné a két soron. Senki nem lát megsejpepent arcot. A fiatal szemek bizakodva, bátran állnak tekintetét.

Már a Tiszra fölött jár a gép. A magasság halványkék páráit terít a földre, de fölülzárnak a jácókha-zacskók, a jácókvilamos s ott a termintha társasjáték táblája volna.

Fordul a város, már a repülőter fölött járunk. Adamik elvtárs, az oktató, elrugja magát a géptől — cörög, urk. Jó az ugráshely. Még egy kör.

— Felkészülünk, beakasztunk!

Felkötnek az ejtőernyősök, a drótközi beakasztják az oldószinór karabinerét.

Ugrás!

Az első az alóhoz lódul. Lent a sárgás gyöngy körül a felszállott fűdök s ott a léteket mentén az emberpáncikk érdeke.

Ellen Szatmár! Ellen Rákosi! — s egymás után tűnnek el az aló keresztől. Varga Oszkár a negyedik. Egy pillanatra arcába vág a szél, elvillan előtte a hátsókerék s a far vezérlőlapja, érzé az esés nagyszerű kábulatát, mintha a melle megténe levegővel, szorult föl a torok felé — egy kicsit elmosolyogja magát, mint megátja maga alatt a három ernyő barnászöld gombját. Alulról ezer, meg ezer szem figyel a gépből kilendülő testet, egy portehőcske s gyöngye rántás a hevederen — kinyílt az ernyő. Meglassul az esés és úgy érzi, áll a levegőben, csak a föld közeledik egyre gyorsabban. Lassan forog, a szél dudorász a kifeszült szinórok között. Megszűnik a forgás, jön a föld. Talán három perc telt el, már látja, hol ér majd földet — hopp, már itt is van. Na, még nem

sikerült talpon maradni, egyet fordul, már talpon is áll s hajlogatja az ernyőt.

Már indul a második

gép. Trombitás Károly hadnagy állítja fel a rajt.

— Schmitt! Parancs! Pintéri! Parancs! Tanács! Ökrös! — s a többiek. — Ba! — á! — uolós utasítások hangzanak.

A harmadik raj is felsorakozik az induláshoz. Talán hajodik a sorban Zádori Ilona, a Gépipari Technikum 15 éves tanulója. Ő is szöke, pirosaró lányka s ha nem itt látnánk, senki nem tettezne fel róla ennyi bátorságot. Nem is fél.

— Mitől félnék? — mondta megátja értőddően. Jó látni a fiatal nemzedék félelmet nem ismerő kezdeményezését, amely semmi akadálytól, nehézségtől nem riad vissza.

Egymás után ugranak a rálok. Már délután 3 óra felé jár az idő, mikor a gép főemekekkel a székfűző 800 méternek a most a város felől repül a tér felé. — Megjelenik a gép tömege alatt az első fekete pont s közvetlen utána a második, majd a harmadik. A zuhanóernyősök Trombitás Károly hadnagy, Tóth Jenő hadnagy és Pócsföldi Ferenc törzserőrmester bukfenczeve zuhannak lefelé, egyre gyorsabban s az egyik fölött hirtelen szétterül az ernyő. A másik kettő, mint a bomba, megv a föld felé. A második is nyit. A harmadik pilóták alatt elhanyja és ahogy zuhan, szinte

hallani a levegő fűtylőését.

Még mindig esik, már csak néhány száz méter van hátra a föld felé. Az idekér vérszínű fűszűnek s a kövekkel pillanában kinyílik a zöldelem ernyő. Lent a repülőter egy nagy fellegzés. Néhány másodperc múlva földet ér Tóth Jenő hadnagy elvtárs, a bátor ejtőernyős. Végzetűt a bemutató A hathetes hírközés eredményes volt, az első ugrók jól vizsgáltak. Megtették az ugrás ívét, a bátor tett felemelő érzését s nincs olyan körtük, aki ne akarná tovább fejleszteni tudását. Felkészülnek, edzetek, áldozatkésznek nevelik magukat, hogy az elcsúszás a mi erőnk, a bátor fiatalok, akik mindig készek a hazáért, a deméle.

(fejtér)

Ötéves tervünk ajándéka:

A szegedi egyetemi könyvtár korszerűsített, új nagyolvasóterme

Kellemes meglepetésben volt részük a közelmúltban az egyetemi könyvtár olvasóinak. Újra a nagyolvasó fogadja őket, de nem a régi formában és színben. Újjáépítve, megszépítve, ragyogó tisztasággal, derűt, fényt sugárzó fehérség mindenhol. Eltűntek a komor barna ajtók és ablakok, nyomasztó hatással. A megújított, modern világiatási berendezés kényelmessé teszi az olvasók és tanulók munkáját.

Megváltozott, külsőleg is megújított, kellemes tudományos intézet talál az olvasó a multi-komor nagyolvasóterme helyett. Az újítások egész sora okoz meglepetést.

A hosszadalmas kölcsönzési eljárás megváltoztatására a Szovjetunió hatalmas, korszerű könyvtáraihoz hasonlóan nagymértékben fejlesztik az olvasótermi könyvtárgyot. Innen a legjobb beolvasó azonnal megkapja a kívánt művet. Az átrendezési és kibővített olvasótermi anyag, megszabadulva a felesleges és multiból ittmart, nem haladószerűtlen könyvektől, most már valóban a szocialista tudományt szolgálja.

Az intézet dolgozói már hónapok óta fokozott munkával szervezik át a könyvtárat. Ez a munka azonban még nem ért véget. A könyvtár átalakítását, rohamos fejlődésben van. Naponta érkeznek a szovjet, magyar, valamint a többi népi demokratikus országok és főképpen a világ minden tájának haladószerűtlen irodalmi termékei.

A könyvtár polcai rohamosan telnek meg a haladó tudományok irodalmával, kiszorítva onnan a burzsoázia tudománytalan könyveit és meghamisított szépirodalmi termékeit.

Mi olvasók, hálával és szeretettel gondolunk ezért a Szovjetunióra és a pártja, a Szovjetunió sok értékes, nagyon szép kiváló tudományos és szépirodalmi művel küld az intézetnek, felderülnek az arok, népünk szellemi és anyagi vagyonát, hogy minél előbb mi is megközelíthessük a szovjet könyvtári mozgalmat.

Sohal a világon nincs ugyanígy amnyi könyvtár, mint a Szovjetunióban. Ikkolát nem építenek fel ma már könyvtár és olvasóterem nélkül.

a nagyobb iskolákban pedig külön szakmai és ideológiai könyvtár áll rendelkezésre.

A Szovjetunióban a tanulók bejárnak a könyvtárakba dolgozni, szakkabineteket alkotnak, ahol a nevelő irányításával választott tudományos munkakörben végeznek kutatást. A gyakorlati életre való nevelés legjobb módszere ez. Nálunk csak most kezdődik a tanulók bevonása a tudományos könyvtárakba általános iskolai vonalon a szegedi egyetemi könyvtár kezdeményezésére.

A Szovjetunióban a könyvek igen szép kivitelűek és olcsók. Moszkvában van a „Gyermekek könyvtára”, ahol óvodásoktól kezdve korcsoportok szerinti olvasótermek szolgálnak az ifjúság művelődését. Moszkvában van a világ legnagyobb könyvtára is: a Lenin könyvtár, amelynek jelenleg 15 millió a könyvtári állomány. Forgalma olyan hatalmas, hogy kis villamoson hordják be a rakdárba a 13 olvasóterembe a könyveket. Nem csoda, hiszen például 1948-ban egy év alatt 6 millió 870 ezer könyvet adtak ki egymillió 531 ezer olvasónak. A 13 olvasóterem mellett hatalmas nagy olvasóban mindenki mindent olvashat. A többi olvasóterem a tudományágak szerint oszlanak meg. Külön olvasótermek vannak itt is a gyermekeknek. A könyvtár folyóirat-osztályán megtalálható a világ minden országának lapja, amelyből 1945-ben az örökös tárolást is bevezették.

A szovjet nép könyvszeretete, tudósvágya építette ezt a páratlanul álló, hatalmas, modern könyvtárat és szerte az országban meg a könyvtárak ezreit. Mi is tanuljuk meg tőlük még jobban szeretni a könyveket és könyvtárakat!

A Szegedi Tudományegyetem könyvtára a haladó tudományokkal áll a dolgozók rendelkezésére. A könyvtár dolgozói mindent megtesznek érdeklőinkben. Még nagyobb szeretettel és felelősséggel őrzük hát a dolgozó nép vagyonát, a könyvtár könyveit, amelyek öt éves tervünk értékes ajándékai.

Dr. Csorba István

általános iskolai nevelő,

Kultúrversenyre készülnek A SZEGEDI IPARI TANULÓK

Egy belvárosi ruhaszaloban 1942

Harminc varróleány hajol munkája föl, miközben félszemmel azt lesik, mikor megy el a főnöknő. Alig, hogy az előszobájú becsapódik mögötte, felderülnek az arok, kezdődik a „kultúrműsor”. Ki műtud, Hédi gyönyörű, bárszonyos altangán a Solveig-dalát énekelte. Juci kellemes szopránján magyar népdalt, Annus valami érzelgős slágert, Kati, a tanulóleány szavalt, Juliska mesélt, néha tréfás dolgokat, néha nagyon komolyakat.

Megfordult a kucsa a zárban, rémület villant a szemekben s a munka fokozott iramban, halálós esendben folyt tovább...

Közben arra gondoltak, ha túlórának, takarékoskodnak és nem lesz büntető levonás, vasárnap megnézhetik a nagyszerű amerikai ponyvafilmet, ahol három férfi meghal, egy gyönyörű hősnőtől, aki végül a negyediké lesz.

Volt, aki másra gondolt. Arra, hogy fel kellene egyenesedni a görnyedéssből és nagyot ütni, törni, szétzúzni ezt az egész világot és újat építeni, olvat, ahol szabadon, rémület nélkül lehetne dolgozni énekelni, felemelkedni a posztadából, tanulni, tanulni, tanulni.

Az iparostanuló iskolában 1952

A szegedi Iparostanuló Iskola nagytermében fiatal fiúk, leányok énekelnek. Ude, mosolygós arok, öntudatosan csillogó szemek, fekete egyenruhák, arany gombok: ipari tanulók, a jövő szakmunkásai.

Szebbnél-szebb dalokat törnek elő ajkukon: az MTH kultúrversenyre készülnek. A szomszéd teremben táncpróba tart. A harmadik teremben a zenekar gyakorol, de lázasan készülődik a színjátszó csoport is. Mindnyáján átérzik a kultúrforradalom jelentőségét és tömegesen sietnek a zászlnja alá. A kultúrversenyt ismét mind tudják, milyen fontos feladatot teljesítenek. A kultúra fejlesztésével, terjesztésével erősítik a szocializmust építő népi demokratikus és harcokat a békeért. Tudják azt is, hogy munkájuk csak akkor lesz értékes, eredményes, ha legfőbb feladatukat, a tanulást is elegendő.

A szegedi ipari tanulók különösen nagy „főzben” vannak most. Készülődnek a kerületi kultúrversenyt bemutatóra, amelyet 14. Szegeden március 23-án, vasárnap rendeznek a Szabadság-moziban. Ezen résztvesznek a belvárosi, csongrádi, hódmezővásárhelyi, kecskeméti, kiskőrösi, makói és szegedi ipari tanulók iskolák fiatai is.

Az ipari tanulók — amint arról beszámoltunk — szépen szerepeltek február 10-én Hódmezővásárhelyen a megyei kultúrversenyen. A szegedi ipari tanulóknak leginkább a makói iparostanuló iskola kultúrcsoportja jelent komoly vetélytársat. Számítaniuk kell azonban a többi csoport fejlődésére is, különösen a kecskeméti iskola kultúrcsoportjára nagy sikereire.

Ha a szegedi ipari tanulók tovább akarnak jutni az országos szintre — amely májusban Budapesten lesz —, akkor fegyelmezett tanulással, készüléssel, a meglévő hiányosságok sürgős kiküszöbölésére kell törekedniük. Ilyen hiányosság például, hogy a kultúrversenyt tagjai sokszor késve érkeznek a próbákra, a népi táncosok és a zenekar között pedig nincs meg az összhang.

A fiatalok igyekeznek ezeket a hibákat kijavítani, mert csak ez által fejlődhet a szegedi iparostanuló iskola kultúrcsoportja. A vasárnapi bemutató majd tanúságot tesz arról, hogy a szegedi iparostanuló ifjúság méltóan mutatkozik-e az országos döntőre.